

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2659/23
13.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Предраг Басарић, адвокат из Панчева, Војводе Радомира Путника 2, против тужене ВВ из ..., чији је пуномоћник Левнајић Саша, адвокат из Панчева, Војводе Радомира Путника 15/25, ради опозива уговора о поклону, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 4868/21 од 09.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 4868/21 од 09.03.2023. године, а жалба тужилаца **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев, којим је тражено да се утврди опозив поклона тужилаца учињеног туженој уговором о поклону 29.05.2017. године, овереним код јавног бележника ..., под бројем ОПУ 444/2017, закључен између АА и ББ као поклонодавца и ВВ, као поклонопримца, што је тужена дужна признати и трпети да тужиоци у свим јавним књигама успоставе стање пре спровођења уговора о поклону, све то на основу ове правноснажне пресуде, њеним непосредним спровођењем. Ставом другим изреке обавезани су тужиоци да туженој солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 79.450,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужиоци, из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге су образложили и жалбени предлог изнели. Трошкове другостепеног

поступка су опредељено тражили.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужилаца није основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене чланом 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена пресуда морала укинути. Првостепена пресуда садржи јасне разлоге о чињеницама важним за пресуђење које нису у супротности са садржином изведених доказа, а изрека пресуде је јасна и непротивречи разлозима датим у образложењу, па пресуда нема неодстатака због којих се не би могла испитати. Стога се жалбом тужилаца неосновано указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, 29.05.2017. године између парничних странака, тужилаца као поклонодавца и тужене као поклонопримца, закључен је и оверен уговор о поклону, а којим су тужиоци поклонили туженој стан број... у ..., у улици ..., површине 57м². Уговором је предвиђено да ће тужена ступити у посед стана након смрти тужилаца када ће моћи и да своје право својине упише у надлежни катастар. Тужиоци су супружници а тужена је унука рођеног брата тужиоца АА и у периоду који је претходио закључењу уговора о поклону имали су блиске породичне односе, тужена је тужиоце често обилазила, два пута недељно јер је радила у близини њиховог стана, доносила им је цвеће и чинила ситне услуге у виду куповине намирница и основних потрештина за домаћинство. Тужиоци су са туженом закључили предметни уговор о поклону јер су желели да је стамбено обезбеде. С обзиром да се тужена до тада односила према њима са пажњом и поштовањем, њихова очекивања су била да им се као старијим лицима нађе при руци у обављању свакодневних потреба, одласка код лекара, куповини неопходних намирница али то нису предочили туженој пре закључења уговора (само адвокату пре сачињавања уговора без присуства тужене). У време закључења спорног уговора, тужиоцима није била потребна туђа помоћ и нега. Након закључена уговора о поклону, тужена је наставила да обилази тужиоце на начин како је то чинила и пре закључења уговора, водила је тужиоце у обилазак гробља у ..., у посету њиховој породичној кући у ... и слично, а онда се крајем 2017. године преселила и променила посао, те је посећивала тужиоце ређе и у време када су јој то обавезе дозвољавале. Током 2018. године тужена је боравила због пословних обавеза 4 месеца у Мађарској и за то време са тужиоцима контактирала путем телефона. Након доласка из Мађарске, наставила је да одлази у посете код тужилаца, а када се запослила у..., одлазила је ређе код њих, једном у две, три недеље или их је звала телефоном. У време пандемије изазване корона вирусом, тужена је контактирала тужиоце телефоном а након сазнања да тужилац АА има здравствених проблема услед пада, одлазила је у стан тужилаца и нудила им помоћ у виду ангажовања жене која ће им помоћи у кући. Ову помоћ тужилац ББ је одбила са образложењем да она и тужилац АА немају поверења у рад других лица и уз обаћење да ће тужену обавештавати телефоном уколико им буде била потребна помоћ. Тужена је боравила у посети код тужилаца у стану крајем 2020. године, када је понудила помоћ свог оца и супруга, али су тужиоци због бојазни од корона вируса, одбили ову помоћ.

Тужена се породила 04.05.2021. године, већи период трудноће провела је у стању мировања јер јој је дијагностикована ризична трудноћа, а месец дана након порођаја у јуну 2021. године добила је усмени позив од адвоката тужилаца за раскид предметног уговора. Тужиоци имају редовна новчана примања у виду пензије које делимично примају путем РФ ПИО Републике Србије а делимично као иностране пензије у страниј валути.

Све битне чињенице за одлучивање о тужбеном захтеву првостепени суд је правилно и поуздано утврдио на основу изведених доказа које је правилно оценио у смислу одредбе члана 8 ЗПП. Наводима жалбе у којима се не износе нове чињенице нити предлажу нови докази, у смислу одредбе члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

Полазећи од чињенице да је тужена након закључења спорног уговора о поклону, ређе одлазила код тужилаца због промењених околности у њеном пословном и приватном животу (промена места запослења и физичка удаљеност од стана тужилаца, заснивање брачне заједнице, пандемија изазвана ковид вирусом, мировање услед дијагностиковане ризичне трудноће), да је у том периоду углавном тужиоце контактирала путем телефона, да је имала намеру да ангажује треће лице за помоћ у кући али да су ту помоћ тужиоци одбили јер нису имали поверења у друга лица, првостепени суд је закључио да тужена није својим понашањем и радњама, као и пропуштањем, исказала грубу незахвалност и повредила најдубља осећања тужилаца, тиме што је у периоду након закључења спорног уговора о поклону, престала да одлази у посете код тужилаца у тој мери у којој је то чинила пре и у време закључења уговора. Становиште првостепеног суда је да овако поступање тужене не представља испољавање грубе незахвалности према тужиоцима, те је ценећи све околности конкретног случаја и упоређујући понашање поклонопримца према одређеном стандарду и схватању друштвене средине у којима странке живе, нашао да у конкретном случају не постоји неблагодарност тужене у смислу параграфа 567. Српског грађанског законика, због чега је тужбени захтев одбио.

На потпуни и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио захтев за опозив предметног уговора о поклону, дајући за своју одлуку јасне, довољне и уверљиве разлоге, које у свему прихвата и Апелациони суд у Београду.

Наиме, на уговор о поклону, који није уређен одредбама Закона о облигационим односима – ЗОО, примењују се, на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације (“Службени лист ФНРЈ” бр. 84/4, 104/46 и 96/47), правна правила грађанског права садржана у параграфима 561.-568. Српског грађанског законика, која је и првостепени суд правилно, супротно наводима у жалби тужилаца, имао у виду приликом одлучивања. Поклон је добротин уговор којим поклонодавац даје поклонопримцу неку своју ствар бесплатно, не тражећи заузврат било шта од поклонопримца, који се може опозвати (раскинути) само у случају осиромашења поклонодавца или грубе неблагодарности или незахвалности поклонопримца, односно код поклонопримца кад поклонопримац са умљишајем нанесе повреду животу, телу, части, слободи или

имовини поклонодавца. Груба неблагодарност, као разлог за опозив, произлази из добродиног карактера уговора о поклону. Велика, груба незахвалност одређује се према схватањима друштвене средине уговарача, узимајући у обзир вредност, време и повод поклона, као и околност да ли су односи уговарача поремећени. Поклонодавац може опозвати поклон и када радња поклонопримца нема обележје кривичног дела, уколико је она израз његове грубе незахвалности према поклонодавцу, а вредносно мерило се заснива на одговарајућем правном стандарду, на ономе што се најчешће дешава у једној средини, према уобичајеном и редовном току ствари. При томе се груба незахвалност не манифестује искључиво кроз један акт, догађај или ситуацију, већ се огледа у низу поступака поклонопримца који сваки за себе, а легитимно посматрано, нису за осуду.

По оцени другостепеног суда, а супротно наводима жалбе, првостепени суд је правилно и свеобухватно оценио околности конкретног случаја, јер се у конкретном случају ради о сложеном односу између рођака, који је уређен не само правним, већ и моралним нормама и обичајима. Жалбено указивање тужилаца да је тужена занемарила њихове потребе, иако је знала за њихову животну доб и здравствено стање, као и њихов мотив за закључење уговора, да их управо она обилази и помаже им у старости и немоћи, те да је након закључења уговора прекинула комуникацију и ускратила елементарну помоћ и пажњу тужиоцима која им је била неопходна, представља њихово тумачење изведених доказа, међутим, не може да доведе у сумњу правилност и потпуност утврђених чињеница – да је тужена ређе долазила у посете код тужилаца због промењених околности у њеном пословном и приватном животу, да је контактирала тужиоце путем телефона и повремено их обилазила, као и да је имала намеру и нудила помоћ трећих лица ради обављања њихових свакодневних потреба, те да су тужиоци ту помоћ одбили. Супротно наводима жалбе тужилаца, они нису доказали да је тужена својим понашањем нанела штету њиховом животу или телу или нарушила њихову имовину, а за коју чињеницу је терет доказивања био на тужиоцима. По мишљењу другостепеног суда, првостепени суд је правилно закључио да у конкретном случају не постоји ни други разлог за опозив уговора о поклону, а наиме осиромашење поклонодавца, јер је утврђено да су тужиоци пензионери са редовним месечним примањима, да поседују неопходна средства за издржавање, а имајући у виду да се тужиоци на овај разлог за опозив уговора нису ни позивали, нити о тој околности предлагали извођење доказа.

По мишљењу другостепеног суда, првостепени суд је правилно утврдио праву вољу странака приликом закључења уговора о поклону, мотиве којима су се странке руководиле приликом закључења спорног правног посла, породичне и животне прилике, животну доб и здравствено стање поклонодавца, те њихову потребу за туђом негом и помоћи, како у време закључења уговора, тако и касније, те понашање поклонопримца пре подношења тужбе, односно у време закључења уговора, а посебно промењене околности на страни поклонопримца након закључења спорног правног посла које су условиле изостанак честих посета тужиоцима, али не и прекид контакта, како се то неосновано жалбом указује. На правилност побијане пресуде не утичу ни наводи жалбе да се мотив тужилаца за закључење спорног уговора јасно види у члану 4. којом су дозволу за упис права својине на поклоњеном стану, туженој дали тек након њихове смрти, па како код добродиних уговора у основ улази и побуда (мотив) због кога је уговор закључен, у конкретном случају исти је отпао, јер је тужена ускратила

елементарну пажњу и помоћ тужиоцима, иако је знала да им је неопходна. Правилно је првостепени суд оценио да је побуда за закључење спорног уговора о поклону била жеља тужилаца да тужену стамбено обезбеде а да су њихова очекивања била да ће тужена наставити да им указује пажњу и поштовање као и да им чини повремене услуге око набавке намирница или одвођења на жељена места. Имајући у виду утврђене чињенице које се односе на оправдавајуће разлоге због којих тужена није могла у непосредном контакту са тужиоцима да ове услуге обавља, да је била спремна и то и понудила тужиоцима, да трећа лица (ангажована од стране тужене, као и њен супруг и отац) помогну тужиоцима посебно у време пандемије, као и повремене посете и честе телефонске позиве који су постојали након закључења уговора, другостепени суд сматра да наводима жалбе није доведена у сумњу правилност побијане одлуке.

Неосновани су наводи жалбе тужилаца и у погледу наводне погрешне примене материјалног права, које се односи на опозив поклона због велике неблагодарности поклонопримца. Првостепени суд је правилно применио материјално право садржано у правним правилима параграфа 561.-568. Српског грађанског законика. По оцени другостепеног суда, упоређујући понашање тужене са схватањима друштвене средине у којима парничне странке живе, првостепени суд је правилно закључио да се тужена није понела према тужиоцима на начин који би њено понашање квалификовао као велику или грубу неблагодарност, па ни као неблагодарност уопште.

Овај суд је ценио и жалбене наводе тужилаца у погледу застарелости, па је нашао да су исти основани. Наиме, имајући у виду правно правило из параграфа 937. Српског грађанског законика, опозив уговора о поклону због грубе неблагодарности или осиромашења може се тужбом тражити у року од 3 године од дана када је настао узрок због кога се опозив тражи. У конкретном случају, разлози због којих су тужиоци тражили опозив уговора о поклону кулминирали су током 2020. године, када је тужена престала да посећује тужиоце у време пандемије корона вирусом, па како је тужба поднета 09.09.2021. године то, по мишљењу другостепеног суда, није дошло до преклузије протеком рока од 3 године од настанка узрока за раскид (опозив) поклона. Погрешна оцена приговора застарелости од стране првостепеног суда, није била од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде, обзиром да је тужбени захтев одбијен из других наведених разлога.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које су тужиоци истицали, али их није посебно образлагао, на основу овлашћења из члана 396. став 1. ЗПП, пошто они не могу довести до другачије, за тужиоце повољније одлуке у овој правној ствари.

На основу изложеног, Апелациони суд у Београду је одбио као неосновану жалбу тужилаца и потврдио првостепену пресуду, применом члана 390. ЗПП.

Потврђено је и решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, на основу члана 401. тачка 2. ЗПП, јер је донето правилном применом одредба чл. 153. и 154. ЗПП и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака. Трошкови су обрачунати правилном применом Таксене и Тарифе о наградама

и накнадама трошкова за рад адвоката.

Како тужиоци нису успели у поступку по изјављеном правном леку, то им не припада накнада трошкова другостепеног поступка, па је применом члана 165. став 1. у вези са чланом 153. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, ср.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**